31e jaar. — Nr 123. — Zaterdag 11 October 1884.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. **COLLEE**, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

6 francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 11 OCTOBER 1884.

KIEZING VAN DEN 19 OCTOBER

1	GEUZEN	1	COART
2	GEUZEN	2	COPIS
3	GEUZEN	3	GOOR
4	GEUZEN	4	MEYERS
5	GEUZEN	5	NICOLAERS
6	GEUZEN	6	PROSMAN

Onderrichtingen voor den kiezer.

De kiezer ontvangt zijnen stembrief uit de handen van den voorzitter. Met dien stembrief begeeft hij zich naar eenen der lessenaars, waar bij eene stempel en eene stempeldoos vindt. Bij middel van dezen stempel maakt hij het wit puntje zwart dat zich in het vierkant bevindt boven den naam van M. Coart. Het is genoeg dat eenig puntje zwart te maken om voor de gansche katholieke lijst te kiezen.

Men moet goed zorg hebben van het papier niet zwart te maken buiten het zwart vierkant. Gebeurde het aan den kiezer van eene vlek of eene scheur te maken, dan zou hij eenen nieuwen stembrief aan den voorzitter moeten vragen.

—

De kiezers zijn verdeeld in twee afdeelingen.

De eerste afdeeling bestaat uit de kiezers wier namen beginnen met de letters **A** tot **L** inbegrepen. Zij zullen zich vergaderen op het stadhuis.

De tweede afdeeling, bevattende de kiezers wier namen beginnen met de letters **M** tot **Z**, zullen stemmen in de gemeente jongensschool, op den boulevard bij de Bilserpoort.

Het geuzenblad schijnt ons met weinig overtuiging te werk te gaan in de verdediging zijner stadhuisbazen. Zou het een voorgevoel hebben van de tuimeling die hen verwacht ? Dat zou ten minste eenmaal een teeken van wat klaarzichtigheid zijn.

∴

Wij hebben verleden zaterdag de onbekwaamheid blootgelegd der heeren Perreau, Ghineau en Hardy, in zake van finantiën en openbare werken. De gemeenterekening is niet meer opgemaakt sedert 1881 en de verwoeste boulevards zijn daar als onverwerpelijke getuigen van de zorgeloosheid en de onbekwaamheid der leden van het schepencollege.

Welke publieke werken heeft men uitgevoerd ? Geene. Het geuzenblad bekent zulks. Indien men, zegt het, de straten niet opnieuw geplaveid heeft, indien men vele wegen *langs de eigendommen der rijke klerikalen onzer stad* niet hersteld heeft, dan heeft men toch ook niet het geld uit de zakken der inwoners gehaald en dat is het wat onze mannen beloofd hadden.

De waarheid is dat men niet eene straat geplaveid of niet eenen weg hersteld heeft, noch langs de eigendommen der katholieken, noch langs die der liberalen. — Laten wij in 't voorbijgaan, de aandacht roepen op die ongehoorde domheid, die schijnt te bestaan dat men de wegen niet verbeterd heeft om de katholieke eigenaars te plagen ! Dat die ongerijmdheid van het geuzenblad en zijne bazen komt, behoeft niet gezegd te worden.

∴

Als enkele verontschuldiging komt het orgaan der stadhuismannen vertellen dat men geen geld heeft uitgegeven.

Zeer fraai ! Maar de kas is leeg, daar is niets meer uit te geven.

∴

Men gebruikt op ons stadhuis een gemakkelijk middel om alle grieven van kant te schuiven.

Indien er bewezen wordt dat de finantiën in slechten toestand zijn, men antwoordt : « Oh, 't is de fout van den ontvanger ! »

Wordt er gezegd dat het bestuur geblinddoekt is wijl het budget niet opgemaakt wordt : « 't Is waar, antwoordt men, maar de sekretaris was ziek. »

De straten worden niet geplaveid, al de werken zijn verwaarloosd. « 't Is wel zoo, maar stuurt die verwijtingen tot den opzichter der stadswerken. »

Wij vragen het aan eenieder die wat gezond verstand bezit, is dat ernstig ? Het is noch de sekretaris, noch de ontvanger, noch de opzichter der werken die voor de zaken moeten uitkomen ; het schepencollege alleen is verantwoordelijk, en wij beweeren dat mannen die een zoo bedenkelijken toestand teweeg gebracht hebben, niet verdienen op het stadhuis te zetelen.

∴

Wij hebben over eenigen tijd ons schepencollege verweten dat het ten volle onverschillig blijft in de kwestie der buurt-ijzerenwegen. Overal staat dat punt op het dagorde. Te Tongeren alleen houdt men er zich niet mede bezig ; 't is waar dat men er geene gelegenheid in aantreft om de katholieken te plagen. Anders...

Dezen morgen noch lazen wij in de dagbladen van Antwerpen dat er verleden donderdag op het stadhuis van Lier eene vergadering heeft plaats gehad van afgevaardigden van een groot getal gemeenten, die besloten hebben het aanleggen te vragen van verschillende tramways tusschen de voornaamste plaatsen der provincie.

Wij houden niet op de aandacht der heeren Perreau, Ghineau en Hardy op dat punt te roepen. Zij schijnen er zich in 't geheel niet om te bekreunen.

Dat bewijst nogmaals dat het hoog tijd is die heeren wandelen te zenden.

∴

Is het ten andere wel mogelijk dat het huidige schepencollege de stad goed bestuure ?

De heer Perreau zal weldra 80 jaar oud zijn, de kiezers zullen dus braaf handelen met hem thans wat rust te vergunnen.

De heer Ghineau heeft ons eens eenen brief doen inlasschen waarin hij in 't volgende verklaarde : *Al mijne stemmingen op het stadhuis zullen partijstemmingen zijn !* Dat is eene belofte die hij gehouden heeft. Buiten de kwesties die tot *partijstemmingen* aanleiding geven, zijn er geene die M. Ghineau eenigzins behartigt ; hij schijnt weinig belang te stellen in de stadszaken. Nu, de kiezers verlangen wat anders van hunne mannen dan *partijstemmingen*, en daarom zullen zij zorg dragen den heer Ghineau het mandaat te onttrekken waar bij een zoo erbarmelijk gebruik van maakt.

Moeten wij van den heer Hardy spreken ? Wij zeggen geen kwaad van hem als wij herinneren dat wreede beproevingen hem de bekwaamheid om de stadszaken na te gaan, ten volle ontnomen hebben. Wat wij niet begrijpen, dat is dat er personen gevonden worden die zijne gebrekkelijkheid doen gelden ten gunste van de kandidatuur van den heer Hardy. Wij ook hebben deernis met het schrikkelijk ongeluk dat hem getroffen heeft, maar wij vinden in 't geheel niet dat zulks eene reden zij om zijn mandaat te hernieuwen. Een publiek ambt is geen ijdele speelbal. Het wordt niet gegeven gelijk eene dekoratie of een pensioen voor bewezene diensten, maar om diensten te bewijzen. Nu, de heer Hardy, oud van jaren en door blindheid geslagen, is niet meer in staat om diensten te bewijzen die de kiezer het recht heeft van hem te verwachten.

Het is meer dan tijd van hem te vervangen en een einde te stellen aan dat schreeuwend misbruik waardoor iemand die van het gezicht beroofd is het ambt van schepen uitoefent en de kiezerslijsten moet nazien !

Wij weten nog niet welke de andere kandidaten onzer tegenstrevers zullen zijn. Zij houden ze zorgvuldig verborgen uit vreeze van ze al te spoedig in het daglicht te zien verschenen. Maar wat wij weten, dat is dat de liberale kandidaten zullen gekozen worden tusschen die onbezonnen werktuigen die niet een woord van afkeuring hebben voor het ellendig bestuur der heeren Perreau en Cie.

Dat zij, die het armzalig regiem waaronder wij leven, willen zien voortduren, hunne stemmen aan de liberale kandidaten geven. Al degenen die verlangen dat de stad met verstand en spaarzaamheid bestierd worde, zullen voor de katholieke lijst stemmen.

∴

Er gebeuren te Tongeren zaken die zich nooit elders opgedaan hebben.

Men weet hoe het bestuur onzer liefdadigheidsgestichten ingericht is. Het hospitaal en het bureel van weldadigheid worden ieder bestuurd door eene kommissie van vijf leden. Ieder jaar vervalt het mandaat van een dier leden ; de gemeenteraad is gelast jaarlijks het uittredend lid te vervangen. Er wordt gestemd op eene dubbele lijst van kandidaten aangeboden door het gesticht en door het schepencollege.

Te Tongeren heeft men reeds verscheidene jaren achtereen verwaarloosd de uittredende leden te vervangen. Waarom ? Wij gaan het u zeggen.

De uittredende leden waren katholieken ; de liefdadigheidsgestichten wilden hen behouden ; maar het behaagde den burgemeester en de schepenen niet hun mandaat te vernieuwen, en daar de heeren Perreau, Ghineau en Hardy in den raad de meerderheid niet vonden om de uittredende bestuurders van kant te zetten, zoo weigerden zij kandidaten voor te stellen, zoodat het onmogelijk werd de besturen van hospitaal en armenbureel te vernieuwen.

Dat wil zeggen dat, uit ellendigen partijgeest, het schepencollege de besturen van het hospitaal en van het armenbureel met opzet in de war bracht. In 't hospitaal staan twee plaatsen van bestuurders sedert een jaar open, een lid is reeds lang door ziekte belet aan het bestuur deel te nemen, zoodat in plaats van vijf leden er thans maar twee zijn om de groote en talrijke belangens van dat gesticht gade te slaan.

Op het armenbureel is de toestand net dezelfde. Dank aan de weigering van het college van burgemeester en schepenen, zijn de twee besturen zoodanig in de war dat hunne leden niet meer in voldoende getal zijn om eene zitting te houden.

Wat er op die wijze van de belangens der liefdadigheidsgestichten moet komen is onnoodig te zeggen. Maar wij vragen aan de kiezers met welken naam men die lieden moet bestempelen, die uit ellendige partijhaat, er niet op zien om twee groote openbare besturen in de war te brengen en de interesten onzer liefdadigheidsgestichten op het spel wagen.

∴

Onze opmerkingen over de gemeenterekeningen en over de openbare werken liggen het geuzenblad schrikkelijk op den maag. Spreken wij daar niet van, roept het uit, 't is over de kwestie van onderwijs dat de kiezing rolt.

En daarop valt het tegen het gouvernement uit dat de officieele scholen gaat afschaffen en dat reeds normaalscholen en atheneums afgeschaft heeft in al onze provincien.

Indien zulks onzen konfrater behaagt, zullen wij eens over het onderwijs een praatje houden.

Van de 27 normaalscholen heeft het gouvernement er 9 afgeschaft. In 1880 hebben die 27 scholen 674 onderwijzers en onderwijzeressen gegeven ; in 1881, 673 ; in 1882, 791 ; en in 1883, 788 ; dat is gemiddeld 728 per jaar, terwijl het getal opengaande plaatsen gemiddeld 328 bereikt.

De Staat vormde dus jaarlijks 400 onderwijzers te veel. Dat getal heeft tot nu toe gediend om de plaatsen aan te vullen van 1340 onderwijzers die tengevolge van de wet van 1879 hun ontslag gaven. Maar deze voorbijgaande toestand heeft opgehouden. De stock van 208 normalisten zonder plaats zou het getal 608 na verloop van een jaar bereiken en 1008 na verloop van twee jaar, enz.

Wat heeft het gouvernement gedaan ? Het heeft het getal normaalscholen van een derde verminderd en al degenen die niet door lage partijdrift verblind zullen bekennen dat het goed gehandeld heeft.

Wij deelen die bijzonderheden mede om onze lezers in staat te stellen eens voor goed de lengen achtige aanhalingen te beoordeelen die het geuzenblad zich veroorlooft iedermaal het de afschaffing der negen normaalscholen bespreekt.

∴

En nu het atheneum van Tongeren.

Indien, zegt het geuzenorgaan, de katholieken de meerderheid op het stadhuis krijgen, dan zal het atheneum afgeschaft worden.

Wij hebben reeds gezegd dat het atheneum den Staat toebehoort en dat de gemeenteraad het niet kan afschaffen noch behouden tegen den wil van het Staatsbestuur. Men heeft ons nog niet geantwoord op die aanmerking.

Wij hebben daarbij gevoegd dat het voorbeeld van de afschaffing der twee normaalscholen van Hasselt slecht gekozen was, wijl het juist bewijst dat het gouvernement die twee gestichten afgeschaft heeft in eene stad die een liberalen raad heeft.

Nu zullen wij op onze beurt het geuzenblad een vraagje stellen.

Toen over drie maanden de wet aangekondigd werd die het getal koninklijke atheneums verminderde, heeft men ook beweerd dat het atheneum van Tongeren zou afgeschaft worden. De wet is verschenen en ten uitvoer gebrachten wij hebben niet gezien dat er spraak is van het atheneum van Tongeren af te schaffen. Het is toch zeker niet afgeschaft wijl de leergangen dezeweek hernomen werden.

Wat beteekenen dan al de vertelsels van het geuzenblad ? Voor zoo veel wij weten heeft het gouvernement in 't geheel niet het voornemen te kennen gegeven het atheneum te sluiten, en, indien zulks was, dan zou toch een liberale gemeenteraad het niet kunnen belettten.

∴

Is het misschien over de lagere scholen dat het geuzenblad met ons wat wil redekaveln ? De katholieken van Tongeren hebben niet hunne centen scholen gesticht die bloeiender zijn dan de officieele scholen. Het publiek dat redeneert moet, ons dunkens, bekennen dat daar zoo wat verdienste in is voor de katholieken die onze stad met talrijke onderwijsgestichten verrijkt hebben, zonder dat zulks den belastingschuldige eene centiem gekost heeft. Ah ! gij wilt de kwestie van het onderwijs bespreken ; maar toon ons dan eerst uwe werken. Gij ziet de onze, waar zijn de uwe ?

Willen wij misschien de lagere officieele scholen afschaffen ? Maar, onnoozel hoofd, weet gij dan niet dat, indien wij het zelfs verlangden, twintig liberale huisvaders voldoende zouden wezen om ze te doen behouden ?

∴

Er is een verwijt dat regelmatig bij iedere kiezing te voorschijn komt : dat is dat de katholieken de muziekschool hebben willen afschaffen.

Neen, de katholieken hebben de muziekschool niet willen afschaffen ; maar zij hebben afgekeurd dat de liberale Casino alleen profijt trekt uit eene muziekschool die door Jan en alleman betaald wordt.

En toen, enkel uit partijgeest, de muziekschool om zoo te zeggen bij den Casino ingelijfd werd, toen hebben de katholieken op hunne kosten eene muziekschool gesticht die in weinigen tijd met den schoonsten uitslag bekroond werd.

De muziekschool der Concordia kost niets aan de belastingschuldigen. — Die van den Casino kost duizende franken.

De muziekschool der Concordia heeft eene vereeniging van liefhebbers gevormd die schitterende onderscheidingen op groote wedstrijden behaald hebben. — Die van den Casino heeft enkel den zegepraal van Arras voortgebracht ! Die colossale vernederkij van Arras !

EEN ARME JONGEN

(1e VERVOLG.)

Mijne moeder kwam met brood terug, maar helaas ! mijn vader zou er niet van eten. Hij was verdwenen, en in onuitsprekelijke droefheid wachtten wij reeds op zijne terugkomst, toen wij eindelijk eenen brief ontvingen.

Mijne moeder nam mij bij de hand en wij gingen samen bij Koben den winkelier. Ik zie hem nog voren komen met zijn vollemaansgezicht, eene groene leeren klak op, eene vest met grauwe lijnwaden mauwen aan, en eene blauwe schort, die schier onder zijne oksels vastgebonden was. Hij deed den brief open en las :

« Antwerpen, 28 maart 1822.

» Zeer beminde vrouw,

» Uw ongelukkige man smeekt op de knieën om » vergiffenis voor al hetgeen hij u misdaan heeft. » Ik kon het t'huis niet langer uithouden ; ik kon » u, die een engel van eene vrouw zijt, niet meer » aan lijden ; ik kon de gedachte niet meer ver- » dragen dat ik mijn eenig zoontje zelf het brood » ontrokken had. Daar ik geen werk vinden kon, » moest ik u tot last dienen, en gij zult gemakke- » lijk zonder mij een stuk brood vinden. De » menschen zullen niet meer kunnen zeggen : gij » hebt een man, dat hij werke. Ik heb mij zelven » eene straffe opgelegd : verre van u, verre van » mijn kind, wil ik gaan boeten voor hetgeen ik » misdaan heb. Met het schip van Oost-Indie ver- » trek ik naar Batavia. Ik zeg u en onzen Victor » vaarwel ! en vraag u nog eens vergiffenis. Indien » God niet wil, dat ik u in dit leven nog weerzie, » zoo hoop ik dat wij elkanderen hiernamaals » zullen ontmoeten.

» Uw ongelukkige man,
LOUIS VAN HAUTE. »

Mijne moeder was verplicht zich aan den toog vast te houden, om niet van ontsteltenis ten gronde te storten. Ik weende luidruchtig ; want hoewel ik wist dat mijn vader niet wel had geleefd had ik hem niettemin uit ter herte lief.

De vrouw van Koben geleidde ons naar huis. Mijne moeder scheen gansch vernietigd en ik stond voor haar te snikken. Doch op eens zag ik haar gelaat helder worden. Zij nam eene doos, die op de schouw stond en haalde er een gouden kettingje, waar een medaljon van hetzelfde metaal aan hing. Het was een geschenk dat zij van haren stervenden vader had ontvangen.

— Victor, sprak zij, ik zal dit maar verkoopen en wij zullen vader terughalen ; ik had het zoo geerne gehouden, want het is het eenigste gedenkenis van mijnen goeden vader ; maar kan het mij mijnen man weergeven, dan zal het mij gelukkig hebben gemaakt.

— Och ja, moeder, doe dat, antwoordde ik, wij zullen aanstonds naar Antwerpen vertrekken.

Mijne moeder verkocht het juweel en wij gingen op de diligence van Antwerpen. Daar de geleider eene oude kennis van mijnen vader was, wilde hij voor mij geen vervoergeld ontvangen.

Het was drij uren van den namiddag als wij in de hoofdstad van den belgischen handel aankwamen. Zoodra wij uit het voertuig stapten, vroegen wij aan eenen pakskensdrager, waar de schepen vertrokken, en deze geleidde ons naar de haven.

Als wij aan de Schelde waren, sprak mijne moeder eenen ouden matroos aan, die tegen een stijl leunende, zijne pijp stond te rooken.

— Vriend, kunt gij mij niet zeggen waar het schip van Oost-Indie ligt ?

Het is zooeven weggezeild, antwoordde hij, en wees met den vinger naar een vaartuig, dat met opene zeilen vol majesteit de golven doorsneed.

— Louis ! riep mijne moeder uit, en zonk in bezwijming ten gronde.

III.

Nu zal men zien dat Victor Van Haute oprecht een arme jongen was.

Het was een smertelijk oogenblik voor mijne moeder als zij tot haar zelven kwam. In den beginne kwam haar alles onbegrijpelijk voor ; doch zij liet het oog vallen op het vaartuig dat zich in de verte op den gezichteinder afteekende, en die enkele blik deed haar al de ijselijkheid van haren toestand inzien.

Wij bleven het schip, dat mijnen vader naar een ander werelddeel droeg, naoogen, tot dat het in de nevelen, die aan den horizon hingen, verdween. Eene diepe zucht was het laatste vaarwel, dat uit onze geprangde borst opsteeg.

Eenige lieden hadden zich, deels uit nieuwsgierigheid, deels uit medelijden, rondom ons geschaard, en wij waren genoodzaakt ons ongeluk te vertellen. Onder de omstaanders bevond zich eene oude vrouw en deze noodigde ons uit haar te volgen. Deze gastvrije ziel was zelve maar arm, maar zij zocht ons met zooveel minzaamheid te vertroosten, dat ik er nog in het diepste van mijn hert dankbaar voor ben. Wij vertoefden maar weinige oogenblikken bij deze voortreffelijke vrouw en des avonds reden wij met de nachtkoets naar onze geboortestad terug.

Den eersten dag na onze terugkomst brachten wij in onuitsprekelijke droefheid door. Maar mijne moeder had reeds een besluit genomen. Och ! eene vrouw is zoo sterk wanneer zij moeder en de eenigste steun van haar kind is.

— Ik zal werken, sprak zij, ik zal werken, zoolang de goede God mij de gezondheid laat.

Bij iedereen bood zij zich aan voor het reinigen van huizen, en weldra had zij vele kalanten en was zij door gansch den wijk gekend onder de gentsche benaming van *Mietje de kuntenigge*.

En zoo geraakten wij aan een stuk brood ; — het was wel geen tarwe, — maar toch eerlijk gewonnen en smaakte goed.

Ik wilde ook iets winnen en verzocht mijne moeder mij een grooten korf te koopen. Daar wilde zij in den beginne niets van hooren ; doch ik deed haar begrijpen dat hetgeen ik won, ons zou kunnen dienen om eenige kleeren te koopen, en daar zij mij zoo geerne netjes zag, willigde zij eindelijk mijn verzoek in.

Ik werd asschenraper.

Toen wij van Antwerpen kwamen, had ik, in den vroegen morgend een klein jongentje, met eenen korf, in de Boukerstege zien zitten, en van dan af had ik besloten zijn voorbeeld te volgen.

Het was een lastige post voor een achtjarig kind. Wel jong trad ik het werkdadig leven in, nam ik deel aan de mededinging, die in de maatschappij, onder het materieel opzicht, tot de uiterste palen is gedreven. Inderdaad, in de hoogste rangen ontspeelt men elkanderen miljoenen en gedeelten van den grond en op de laatste sport der maatschappelijke ladder vecht men om de vuiligheid der straten. De groote geldbezitters loeren op den telegraaf om gansche fortuinen op het spel te zetten, de mest en aschenrapers, en — de honden der voddenkoopers, die 's nachts hunnen kost mogen zoeken na gansch den dag gearbeid te hebben, — luisteren naar het openen van deze of gene deur, om zich als overwinnaar op het wegvaagsel van den vloer of den afval der keuken te werpen...

Vroeg in den morgend als de zon noch achter de oostenkim verborgen was, en een enkele schemerglans de aarde begon te verlichten, verliet ik het harde bed. Mijne moeder sneed mij eenen boterham, en met dezen in de hand en mijnen korf aan den arm, trok ik op straat. De goede vrouw volgde mij tot aan de deur en ik hoorde haar zeggen : Arme jongen !

Ik keerde mij lachende om, en zij weende...

In de St-Jansstraat zette ik mij op den kant van mijnen korf neder, hopende dat men weldra eenen asschenbak zou komen ledigen. Gelukkig was destijds, om mij van de gewoonlijke uitdrukking te bedienen, de stiel nog niet bedorven, de aschenrapers waren er schaarschen in St-Janstraat ; doch was ik de eenigste ; ook had ik weldra mijnen korf vol. Ik ging huiswaarts, wierp mijne asch uit en begaf mij vervolgens naar school. Des middags kwam mijne moeder van haar werk ; ik nam ze bij de hand, en haar op den zolder gebracht hebbende, toonde ik de assche met zooveel trotschheid als een artist, die een meesterstuk meent gemaakt te hebben.

Ik blijf bij dit tijdstip van mijn leven wat lang stil, omdat het eigenlijk de grondslag van gansch mijne loopbaan is geweest.

Zoolang de zomer duurde, had ik het niet al te moeielijk en daar de verkoop der asch een redelijk sommetje inbracht, verheugde ik mij over het besluit dat ik genomen had. Maar bij het naderen van den winter had ik veel te lijden ; en als het volop aan 't sneeuwen en aan 't vriezen was, dacht ik menigmaal onder de taak te bezwijken. Ik wachtte mij wel bij mijne moeder te klagen, want zij was zoekelijk en verplicht nu en dan een dag den arbeid te staken. Hadde zij kunnen vermoeden wat ik afzag, zij zou zich liever dood gewerkt hebben, dan mij nog te laten uitgaan.

(Wordt vervolgd).